

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Stedelijke Basisschool 'De Kolibrie' te 2018 Antwerpen

Hoofdstructuur bao

	Instellingsnummer	10223
	Instelling	Gemeentelijke Basisschool
directeur		Diane VERDUIJN
adres		Markgravelei 149 - 2018 ANTWERPEN 1
telefoon		03-237.76.77
fax		03-216.10.96
e-mail		Basis.Markgravelei@so.antwerpen.be
website/URL		http://www.kolibrieschool.be
	Bestuur van de instelling	128728 – AG Stedelijk Onderwijs Antwerpen te ANTWERPEN 1
adres		Lange Gasthuisstraat 15 - 2000 ANTWERPEN 1
	Scholengemeenschap	119768 - SG Stedelijk basisonderwijs Antwerpen - te ANTWERPEN 2
adres		Lamorinièrestraat 227 -2018 Antwerpen
	CLB	114215 - Stedelijk CLB Antwerpen te ANTWERPEN 1
adres		Lange Gasthuisstraat 24 - 2000 ANTWERPEN 1
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	4/06/2012, 5/06/2012, 7/06/2012
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	07/06/2012
	Datum bespreking verslag met de instelling	18/06/2012
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Yves Van Moorleghem
	Teamleden	Willy De Herdt

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. SAMENVATTING	5
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	7
2.1 Leergebieden in de focus	7
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	7
3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?	7
3.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie	7
3.2 Kleuteronderwijs: lichamelijke opvoeding	9
3.3 Lager onderwijs: wiskunde	10
3.4 Lager onderwijs: wereldoriëntatie	11
4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	12
4.1 Professionalisering	12
4.2 Begeleiding	13
5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	14
6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	14
6.1 Wat doet de school goed?	14
6.2 Wat kan de school verbeteren?	15
6.3 Wat moet de school verbeteren?	15
7. ADVIES	15
8. REGELING VOOR HET VERVOLG	16

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of ze op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of ze zelfstandig de tekorten kan remediëren.

Het advies in dit verslag heeft betrekking op alle erkenningsvoorwaarden uitgezonderd de voorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en woonbaarheid.

Vanaf het schooljaar 2011-2012 vindt de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende woonbaarheid, veiligheid en hygiëne gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle op woonbaarheid, veiligheid en hygiëne resulteert in een afzonderlijk verslag. Alle verslagen worden gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie de onderwijsdoelstellingen en de procesindicatoren of -variabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens het doorlichtingsbezoek.

Tijdens het doorlichtingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag vangt aan met een voor het brede publiek toegankelijke samenvatting. Het vervolgt met een beschrijving van de doorlichtingsfocus.

Tijdens een doorlichting zoeken de onderwijsinspecteurs een antwoord op drie onderzoeksvragen:

- In welke mate voldoet de instelling aan de onderwijsdoelstellingen? (het erkenningsonderzoek)
- In welke mate onderzoekt en bewaakt de instelling op een systematische manier de kwaliteit van de processen zodat deze bijdragen tot het bereiken/nastreven van de onderwijsdoelstellingen? (het kwaliteitsonderzoek)
- Is er in de instelling een algemeen beleid dat het mogelijk maakt om zelfstandig tekorten weg te werken? (het onderzoek 'algemeen beleid')

In drie hoofdstukken geeft de onderwijsinspectie een antwoord op deze vragen.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Om de kwaliteit van de processen in kaart te brengen gebruikt de onderwijsinspectie een kwaliteitswijzer. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de instelling bij haar activiteiten aandacht heeft voor

- doelgerichtheid: welke doelen stelt de instelling voorop?
- ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de instelling om efficiënt en doelgericht te werken?
- doeltreffendheid: worden de doelen bereikt en gaat de instelling dit na?
- ontwikkeling: heeft de instelling aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

Meer informatie over de kwaliteitswijzer vindt u eveneens op www.onderwijsinspectie.be.

Wat de instelling goed doet, wat de instelling kan verbeteren en wat de instelling moet verbeteren komt aan bod bij 'Sterktes en zwaktes van de instelling'.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de instelling de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en/of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

De stedelijke basisschool 'De Kolibrie' behoort tot de scholengemeenschap Antwerpen-Zuid. De kleuterafdeling in de Sint-Hubertusstraat bevindt zich op wandelafstand van de lagere afdeling in de Markgravelei. De school rekruteert vooral uit de eerder kansrijke gezinnen uit de buurt. De statige maar verouderde schoolgebouwen kunnen zeker een opfrisbeurt gebruiken.

Uit het **erkenningsonderzoek** blijkt dat de school voor de leergebieden in de focus **wiskundige initiatie** en **lichamelijke opvoeding** in de kleuterafdeling en **wiskunde** in de lagere afdeling aan haar maatschappelijke verplichting voldoet. Ze kan aantonen dat ze voor deze leergebieden de ontwikkelingsdoelen en eindtermen via goedgekeurde leerplannen nastreeft of bereikt. Het leergebied **wereldoriëntatie** in de lagere afdeling voldoet niet omdat de school onvoldoende kan aantonen dat de eindtermen zijn bereikt.

De leraren in de kleuterafdeling plannen hun activiteiten geïntegreerd binnen een belangstellingscentrum. Bij de keuze en de invulling van de thema's krijgen de kleuters heel wat inspraak. In de themaplanning selecteren de leraren enkele dominante doelen, soms voor een beperkt aantal leergebieden. De nagestreefde leerplandoelen registreren de leraren in een digitaal doelenboek van de onderwijskoepel om zo een overzicht op het aanbod te bewaren. Duidelijke afspraken en regelmatig overleg zorgen voor een logische opbouw die inspeelt op de ontwikkeling van de kleuters. De kleuters krijgen in de klassen en onder meer in de speelwerkplekken een voldoende rijke uitdaging om zich te ontwikkelen. De leraren observeren de kleuters eerder vanuit het kindvolgsysteem dan vanuit de vooropgestelde doelstellingen. Het kindvolgsysteem is weinig gebaseerd op leerplandoelen zodat er verschillende referentiekaders worden gebruikt voor plannen en evalueren. Dit hindert een efficiënte en doelgerichte evaluatie.

Voor het leergebied wiskundige initiatie krijgen de kleuters binnen het thema specifieke activiteiten of materialen om inzicht in getallen, meten en ruimte te ontwikkelen. De leraren stimuleren de kleuters om deze inzichten op een speelse manier toe te passen in andere activiteiten. De school bevordert een soepele overgang naar het eerste leerjaar met gezamenlijke activiteiten en duidelijk afspraken. Kleuters waarbij het wiskundig denken wat trager ontwikkelt, krijgen extra kansen. Er is ook aandacht voor de sneller ontwikkelende kleuters.

In de kleuterafdeling krijgen de kleuters naast de bewegingsmomenten in de klas twee lestijden lichamelijke opvoeding van de recent aangestelde gymjuf. De organisatie van deze lestijden gebeurt momenteel weinig planmatig. Tweewekelijks gaan de kleuters samen met de klassenleraar en een vrijwilliger naar het zwembad voor watergewenning.

De leraren in de lagere afdeling gebruiken een onderwijsleerpakket om de eindtermen voor het leergebied wiskunde bij de leerlingen te bereiken. Leerlingen krijgen veel kansen om zelf of in kleine groep na te denken en tot oplossingen te komen. De leraar speelt in op de mogelijkheden van elke leerling. Er is de hulptafel voor leerlingen die extra hulp van de leraar nodig hebben en extra uitdagingen voor de leerlingen met een wiskundeknobbel. Leerlingen met een leerstoornis krijgen compenserende maatregelen of indien nodig een eigen leertraject. Het is soms minder duidelijk hoe leerlingen met een leerprobleem worden geredieerd.

Het sterk verjongde lerarenteam werkt momenteel aan een traject om het leergebied wereldoriëntatie in de lagere afdeling terug op de sporen te krijgen. Hiervoor doet ze een beroep op de pedagogische begeleiding van de onderwijskoepel. Momenteel is het aanbod te beperkt om de eindtermen voor wereldoriëntatie bij de leerlingen te bereiken. De lagere afdeling werkt aan een sluitend systeem om het geheel van de leerplandoelen aan te bieden. Ze heeft momenteel geen zicht of die doelen wel bereikt worden omdat de

evaluatiepraktijk erg klasafhankelijk is. Leraren kiezen de thema's meestal vanuit de leefwereld van de leerlingen. Momenteel zijn er weinig afspraken om een graduele opbouw te garanderen. De leerlingen krijgen zeker voldoende kansen om actief de wereld te verkennen. Ze gaan regelmatig zelf op zoek naar informatie door gebruik te maken van verschillende bronnen. De nodige tijdsaders en geografische kaarten zijn niet altijd in de klassen aanwezig. Ze krijgen ook zelden een invulling vanuit de aangeboden thema's, uitstappen en actualiteit.

Uit het **kwaliteitsonderzoek** blijkt dat de school veel aandacht heeft voor de **deskundigheidsbevordering**. De school is zeker een lerende organisatie die de schooleigen visie concreet vorm wil geven. Ze laat zich hierbij ondersteunen door de pedagogische begeleiding van de onderwijskoepel en andere vormingsinstellingen. Het nascholingsplan is degelijk uitgewerkt vanuit de schooleigen prioriteiten. Individuele leraren krijgen ook de kans om nascholing te volgen die aansluit bij hun eigen professionele noden. De effecten van de geboden professionaliseringskansen zijn momenteel moeilijk te evalueren omdat er geen concrete doelen zijn vooropgesteld.

De school wil zeker zijn kleinschaligheid als troef uitspelen en zet daarom sterk in op het welbevinden van de kleuters en leerlingen. De **socio-emotionele begeleiding** is dan ook degelijk uitgewerkt. De klas- en schoolafspraken om zorgzaam en respectvol met elkaar om te gaan, voorkomen al heel wat problemen. Maar de school heeft recent ook aangetoond dat ze een crisissituatie zeker aankan. De begeleiding van een terminaal zieke leerling en de daaropvolgende rouwbegeleiding zijn zeker voorbeelden van goede praktijk en verdienen waardering.

Het **algemeen beleid** van de school is in handen van de directeur die vrij recent is aangesteld. Ze heeft een duidelijke visie op het onderwijs dat ze met deze school wil waarmaken en kan hiervoor rekenen op de volle medewerking van het schoolteam. Het planmatiger aanpakken van vernieuwingen zal de efficiëntie en het effect zeker verhogen.

De inspectie is overtuigd dat dit sterk betrokken schoolteam zich verder zal inzetten voor kwaliteitsvol onderwijs in de stedelijke basisschool 'De Kolibrie'. Ze heeft vertrouwen dat het ontwikkelingstraject voor wereldoriëntatie in samenwerking met de pedagogische begeleiding succesvol zal worden uitgevoerd en deliberaert daarom tot een **gunstig advies**.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

De resultaten van de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne, vindt u terug in een afzonderlijk verslag

2.1 Leergebieden in de focus

Kleuteronderwijs

wiskundige initiatie

lichamelijke opvoeding

Lager onderwijs

wiskunde

wereldoriëntatie

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Personeel

Professionalisering

Deskundigheidsbevordering

Onderwijs

Begeleiding

Socio-emotionele begeleiding

3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op:

3.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie

Voldoet

Motivering

- *De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor het leergebied wiskundige initiatie doelgericht na. De domeinen getallen, meten en ruimte komen evenwichtig aan bod.*
- De leraren selecteren **leerplandoelen** voor het leergebied wiskunde door gebruik te maken van een digitaal doelenboek van de onderwijskoepel. Op termijn kan de school een zicht krijgen in welke mate de afdeling in voldoende mate de doelen nastreeft en in combinatie met de evaluatiegegevens de planning bijstuurt.
- Voor elk thema maken de leraren een **themaplanning** waarin ze een beperkt aantal dominante doelen vermelden. Vaak beperkt de doelenselectie zich tot enkele

leergebieden. De dagplanning vermeldt welke activiteiten de kleuters krijgen aangeboden. Het is niet altijd duidelijk welke doelen de leraren in die activiteiten nastreven. Daarnaast is er een doelenlijst voor de terugkerende activiteiten en de hoeken. Het gebruik van deze lijst geeft momenteel weinig aanleiding tot het formeel vooropstellen van deze doelen in de dagelijkse planning.

- De school beschikt over een document waarin alle afspraken voor de **verticale samenhang** zijn gebundeld. Daarnaast zijn er voldoende informele afspraken over de keuze en de invulling van de thema's om een verticale samenhang te bevorderen. De leraren hanteren vrij systematisch een graduele begrippenlijst.
- Gezamenlijke activiteiten met de derde kleuterklas en het eerste leerjaar versoepelen de **overgang naar het eerste leerjaar**. Daarnaast zijn er onder meer afspraken over het gebruik van getalbeelden en kalenders.
- De kleuterafdeling kiest voor een **ervaringsgerichte aanpak**. De kleuters krijgen inspraak bij de keuze en de invulling van de aangeboden thema's wat hun betrokkenheid bij de activiteiten sterk verhoogt.
- De leraren bieden uitdagende hoeken en activiteiten aan zodat kleuters door **exploreren en experimenteren** wiskundige inzichten verwerven. De leraren hebben gerichte aandacht om tijdens aangeboden activiteiten en in de hoeken de kansen te benutten om het wiskundig denken te stimuleren. De kleuters leren zelfstandig werken en zichzelf evalueren door onder meer het contractwerk. Enkele klassen beschikken ook over ontdekdozen voor wiskunde.
- De leraren **evalueren** consequent de dominante doelen bij de themaplanning op kind- en klasniveau. Er wordt ook regelmatig met de kleuters gereflecteerd. Het is minder duidelijk hoe de andere aan bod gekomen leerplandoelen worden geëvalueerd.
- De **observaties** gebeuren veelal in functie van het digitaal kleutervolgsysteem. De link met de vooropgestelde leerplandoelen is momenteel weinig duidelijk. Daarnaast is de begrippenlijst die de leraren gebruiken mee sturend bij de observatie. Het hanteren van verschillende referentiekaders hindert de efficiëntie van de evaluatie. De school geeft aan dat het volgsysteem in de nabije toekomst zal worden bijgestuurd.
- De leraren in de kleuterafdeling werken aan **preventieve zorg** door het werken in kleine groepen. Zo spelen ze direct in op de specifieke noden van elke individuele kleuter. Sneller ontwikkelende kleuters krijgen ook uitdagende opdrachten bijvoorbeeld de 'daag-je-uit-doos'.
- Kleuters die een **verhoogde zorg** nodig hebben, bespreken de leraren samen met de ankerfiguur van het Centrum voor leerlingenbegeleiding (CLB), de directie en de zorgcoördinator tijdens het multidisciplinair overleg (MDO). Dit overleg wordt voorbereid vanuit een filter-MDO. De remediëring gebeurt door de klassenleraar binnen de klas.
- Er zijn vier **GOK-lestijden** aan de kleuterafdeling toegewezen. De wijze waarop die aangewend worden is weinig transparant en kan moeilijk geëvalueerd worden omdat hiervoor geen specifieke en meetbare doelen zijn vooropgesteld. Er is ook weinig zicht op het tijdsgebruik van de betrokken leraar.
- De hoeken zijn verrijkt vanuit het lopende thema en zijn voldoende uitdagend. Het aanwezige **speelmateriaal** is aantrekkelijk en geeft kansen om de denkontwikkeling te stimuleren. De meeste leraren integreren ook Informatie- en Communicatietechnologie (ICT) in hun activiteiten.

3.2 Kleuteronderwijs: lichamelijke opvoeding

Voldoet

Motivering

- *De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor lichamelijke opvoeding in voldoende mate na. Er is overwegend aandacht voor de motorische componenten en in mindere mate doelgericht voor gezonde en veilige levensstijl en zelfconcept en sociaal functioneren. De specifieke lestijden voor lichamelijke opvoeding zijn weinig planmatig georganiseerd.*
- De leraren selecteren **leerplandoelen** voor het leergebied lichamelijke opvoeding door gebruik te maken van een digitaal doelenboek van de onderwijskoepel. Met dit instrument bewaken ze dat binnen hun aanbod alle doelen voldoende worden nagestreefd.
- Bij de klassenleraren komen de leerplandoelen bewegingsopvoeding weinig als dominant in de **themaplanning** aan bod. De leraren stippen de leerplandoelen in het digitaal doelenboek aan maar vermelden die niet in de dagplanning.
- Per week krijgen de kleuters twee **lestijden gym** van een recent aangestelde gymjuf. De dagplanning beperkt zich tot een aantal leerplandoelen per activiteit. Een planning op langere termijn ontbreekt. De activiteiten sluiten zo veel mogelijk aan bij het thema in de klas. De schrale voorbereiding belemmert de effectiviteit van de activiteiten. De gymjuf beschikt over voldoende bronnenboeken die echter weinig efficiënt worden aangewend.
- De klassenleraren van de jongste kleuters beschikken over voldoende ruimte en materiaal om de ontwikkeling van de **grove motoriek** te stimuleren. Bij de oudste kleuters maakt men gebruik van de gangen om kleuters te laten bewegen. De kleuterafdeling beschikt over een motoriekklass met onder meer een ballenbad.
- De **speelplaats** is eerder klein. De twee klautertoestellen nemen het grootste deel van de ruimte in. Er zijn verschillende soorten fietsjes voor de kleuters beschikbaar.
- De gladde vloer in de **gymzaal** van de kleuterafdeling is weinig geschikt om kleuters veilig te laten bewegen. De slechte akoestiek werkt ook belemmerend voor het creëren van een rustige sfeer. Er is voldoende groot en klein materiaal aanwezig.
- De kleuterklassen beschikken over een ruim aanbod aan speelmateriaal om de ontwikkeling van de **fijne motoriek** te stimuleren. Daarnaast is er ook aandacht voor de schrijfmotoriek. Hiervoor gebruiken de leraren een onderwijsleerpakket dat aansluit bij het eerste leerjaar.
- Voor de oudste kleuters organiseert de klassenleraar samen met een externe vrijwilliger tweewekelijks **watergewenning**. Om de ouders hierover te informeren, krijgen de kleuters op het einde van het schooljaar een zwemdiploma.
- De **observaties** gebeuren in functie van het digitaal kleutervolgsysteem. De gymjuf neemt vooral de grof motorische ontwikkeling voor haar rekening. Deze observaties zijn weinig gelinkt aan vooropgestelde doelstellingen.
- In de planning van de gymlessen is weinig **differentiatie** voorzien. Tijdens de bijgewoonde gymlessen was het grootste deel van de onderwijstijd klassikaal georganiseerd.
- De gymjuf is nieuw in deze functie en is kleuteronderwijzeres van opleiding. De school voorziet weinig **coaching en vorming** die is afgestemd op de individuele noden van de gymjuf. De leraren wisselen informeel informatie en tips uit.

3.3 Lager onderwijs: wiskunde

Voldoet

Motivering

- *De lagere afdeling bereikt met zoveel mogelijk leerlingen de eindtermen voor wiskunde. Er is aandacht voor de verschillende domeinen. De leerbegeleiding is erop gericht om met alle leerlingen zo veel mogelijk leerwinst te maken.*
- De leraren hanteren een **onderwijsleerpakket** om de leerplandoelen voor het leergebied wiskunde te bereiken. De lagere afdeling heeft dit voldoende afgetoetst aan het leerplan.
- In de **dagplanning** noteren de leraren enkel een verwijzing naar de doelstellingen die in de handleiding zijn voorzien. Het is minder duidelijk welke doelstellingen ze concreet in de activiteit met de leerlingen willen bereiken.
- Het hanteren van het onderwijsleerpakket garandeert in grote mate de **verticale samenhang**. De leraren overleggen regelmatig informeel over de aanpak en de inhoud voor wiskunde.
- Uit de bijgewoonde lessen en het leerlingenwerk blijkt dat sommige leraren weinig aandacht hebben voor het ordelijk en **nauwkeurig werken** bij het oplossen van wiskundige problemen. Hierdoor maken leerlingen soms onnodig fouten.
- De **leergebiedoverschrijdende eindtermen** voor leren leren, sociale vaardigheden en ICT worden, eerder impliciet, voldoende geïntegreerd binnen het leergebied wiskunde nagestreefd.
- De leraren besteden veel aandacht aan het **interactief leren**. De leerlingen krijgen dikwijls opdrachten die uitdagen om zelfstandig of in groep wiskundige strategieën en oplossingsmethoden te hanteren.
- In sommige klassen zijn de **referentiekaders** weinig functioneel en overzichtelijk aangebracht. De leraren beschikken over voldoende klassikaal en individueel materiaal om het leerplan wiskunde te realiseren.
- Voor de **evaluatie** van dit leergebied doet de school vooral beroep op de methodetoetsen. Enkele leraren reflecteren regelmatig op de eigen lespraktijk. Daarnaast neemt de school ook deel aan de koepelgebonden eindtoetsen en de intergemeentelijke toetsen (IGEAN). Deze toetsen worden weinig verfijnd geanalyseerd om de kwaliteit op schoolniveau te borgen of bij te sturen.
- De leerlingenkenmerken in deze school zijn zeer uiteenlopend. De leraren spelen hier door een sterke **differentiatie** in de lessen op in. Zo is er in elke klas de hulptafel waar leerlingen onder begeleiding van de klassenleraar kunnen werken. Peer-tutoring wordt regelmatig toegepast door bijvoorbeeld het inschakelen van de hulpjuf of –meester.
- Voor de hoogbegaafden in de school is er een **kangoeroeklas** ingericht waar leerlingen klasdoorbrekend op hun niveau uitdagingen krijgen.
- Tijdens het MDO bespreken de klassenleraar, de ankerfiguur van het CLB en de zorgcoördinator de leerlingen die **verhoogde zorg** nodig hebben. Het zijn de klassenleraren die de remediëring op zich nemen tijdens onder meer het hoeken- en contractwerk. Deze ondersteuning is sterk leerkrachtafhankelijk en gebeurt in mindere mate planmatig. De school stelt de effecten en de efficiëntie van de zorgwerking weinig in vraag.
- Voor leerlingen die **uitgebreide zorg** nodig hebben voorziet de school in sticordimaatregelen of stippelt ze een individueel traject uit. Hierbij wordt vaak klasdoorbrekend gewerkt.

3.4 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet niet

Motivering

- *De lagere afdeling bereikt de eindtermen voor het leergebied wereldoriëntatie in onvoldoende mate. De evaluatiepraktijk is weinig doelgericht. De leraren beschikken over weinig formele afspraken om een verticale samenhang te bevorderen. De inspectie besluit toch met een gunstig advies omdat de lagere afdeling momenteel bezig is met een ontwikkelingstraject. Een degelijk schoolbeleid biedt voldoende garanties dat de lagere afdeling dit traject tot een goed einde kan brengen.*
- De leraren in de lagere afdeling **plannen** de thema's voor wereldoriëntatie vaak vanuit de interesse van de leerlingen. Hiervoor hanteren de meeste leraren een themasteekkaart. Het selecteren van de onderwijsdoelen gebeurt sterk leerkrachtafhankelijk. Concreet-operationele doelen bij de activiteiten komen zelden voor in de dagplanning.
- De lagere afdeling wil een beter zicht krijgen op het **aanbod** en hanteert hiervoor een lijst met geclusterde leerplandoelen. Het aanduiden van de doelen is sterk leerkrachtafhankelijk. Hieruit blijkt dat het aanbod momenteel onvoldoende is om alle eindtermen te bereiken.
- In enkele klassen worden de thema's vanuit een beperkt aantal **leerdomeinen** of zelfs louter cursorisch uitgewerkt wat in tegenspraak is met de uitgangspunten van de eindtermen en het leerplan.
- De leerlingen krijgen een aanbod aan waarnemingen, leeruitstappen en meerdaagse extramurale activiteiten wat de **levensechtheid** van het onderwijs bevordert. Er zijn weinig formele afspraken om overlapping te vermijden. De nabije school- en leefomgeving wordt weinig als referentie gebruikt bij het exploreren.
- Een leerlijn die de **verticale samenhang** tussen de verschillende leerinhouden moet bevorderen ontbreekt. Zo is er bijvoorbeeld geen logische opbouw bij het exploreren van ruimte en tijd.
- Elk schooljaar werken de leraren een schoolproject uit. Dit schooljaar werkten de leerlingen rond het thema 'Eten'. Tijdens deze projecten zoeken de leraren naar een zo breed mogelijke **horizontale samenhang** met de andere leergebieden.
- De **leergebiedoverschrijdende eindtermen** leren leren, sociale vaardigheden en ICT worden geïntegreerd binnen het leergebied wereldoriëntatie eerder impliciet nagestreefd.
- De leerlingen ontdekken in de meeste klassen op een actieve en interactieve manier de wereld rondom zich. Het **brongebruik** wordt sterk gestimuleerd doordat de leerlingen vaak zelf op zoek gaan naar informatie in naslagwerken of op het internet.
- De **tijd- en ruimtekaders** zijn in de meeste klassen ontoereikend en weinig functioneel aangewend. Zo zijn er bijvoorbeeld in de lagere klassen geen kaarten van de eigen omgeving of eigen stad. Ze krijgen ook weinig invulling vanuit thema's, uitstappen en actualiteit. Er zijn geen afspraken voor een graduele opbouw waarbij herkenningspunten uit de eigen omgeving als basis worden gebruikt voor de uitbreiding van de referentiekaders tijd en ruimte in een volgend leerjaar.
- De leraren **evalueren** het leergebied wereldoriëntatie volgens eigen inzichten omdat er momenteel geen schoolafspraken over frequentie en vorm beschikbaar zijn. In de meeste klassen is de evaluatie weinig doelgericht en beperkt ze zich vaak tot kennisinhouden. In enkele klassen zien we verdienstelijke pogingen om nieuwe vormen van evaluatie toe te passen zoals onder meer zelfevaluatie.
- De school **meet** ook regelmatig de **leerresultaten** door onder meer deel te nemen aan de eindtoetsen van de onderwijskoepel en aan de intergemeentelijke toetsen (IGEAN) om de kwaliteit van haar onderwijs in kaart te brengen.

- De **rapportering** naar ouders voor het leergebied wereldoriëntatie is vrij summier en beperkt zich tot een opsomming van de activiteiten en een algemene puntenscore op het rapport. De meegegeven toetsen geven enkel meer informatie over de kennis.
- De school heeft in samenwerking met pedagogische begeleiding een **implementatietraject** uitgezet om de kwaliteit van het leergebied wereldoriëntatie te verbeteren. Ze doet hiervoor momenteel weinig beroep op de schooleigen deskundigheid om leraren te ondersteunen.

4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert het volgende op:

4.1 Professionalisering

4.1.1 Deskundigheidsbevordering

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- doeltreffendheid
- ontwikkeling.

Motivering

- De school stelt een **nascholingsplan** op vertrekkend vanuit de schoolvisie, het GOK-plan en het schoolwerkplan en stelt zichzelf tot doel om de verdere professionalisering van de leerkrachten waar te maken. Het nascholingsplan bevat duidelijke prioriteiten en een motivering van de geplande individuele - en teamnascholingen.
- De schoolleiding stimuleert de leraren om nascholingen te volgen die aansluiten bij hun **individuele noden**. De meeste leraren tonen een grote bereidheid om zich verder te professionaliseren en gaan gretig op het aanbod in.
- Dikwijls gebeurt de **multiplicatie** van de informatie tijdens informele gesprekken. De leraren die individuele nascholing volgen vanuit de schoolprioriteiten, brengen kort verslag uit op een personeelsvergadering. Indien nodig worden de syllabi voor iedereen ter beschikking gesteld.
- De pedagogische begeleiding ondersteunt de school bij het organiseren van **pedagogische studiedagen** zoals onder meer dit schooljaar voor wereldoriëntatie en muzische vorming.
- Tijdens **personeelsvergaderingen** wordt voldoende tijd voorzien om pedagogisch-didactische onderwerpen aan bod te laten komen zodat leraren dit als leermomenten ervaren.
- Het lerarenteam in de lagere afdeling kende recent een sterke verjonging. Tweewekelijks komen de teamleden op **woensdagnamiddag** samen om zich het schoolwerkplan eigen te maken. Deze momenten zijn voor de beginnende leraren praktische leermomenten.
- In de kleuterafdeling is het **leren van elkaar** zeer sterk aanwezig. Leraren met specifieke kennis ondersteunen de collega's. Dit is niet structureel uitgewerkt en gebeurt meestal informeel.
- De school beschikt over voldoende **vakliteratuur** die vrijblijvend kan geraadpleegd worden. Nuttige informatie is ook digitaal ter beschikking in de virtuele 'leraarskamer', het schooleigen intranet.

- De leraren **evalueren** systematisch de teamnascholingen en eerder sporadisch individuele navormingen.
- Het effect van het nascholingsplan op korte en lange termijn is in mindere mate in kaart gebracht. Het ontbreken van meetbare haalbare doelstellingen bemoeilijkt de **doeltreffendheid** van het professionaliseringsbeleid.

4.2 Begeleiding

4.2.1 Sociale en emotionele begeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- doeltreffendheid
- ontwikkeling.

Motivering

- De **visie** van de school legt sterk de nadruk op het welbevinden van de kleuters en leerlingen. De kleinschaligheid van de school speelt ze uit als een sterke troef.
- Het **school- en klasklimaat** van de beide afdelingen wordt gekenmerkt door de sterke betrokkenheid van de teamleden, de warme omgangsvormen en het respect voor de eigenheid van iedereen.
- In de kleuterafdeling leren kleuters omgaan met hun gevoelens aan de hand van een onderwijsleerpakket. Daarnaast zorgen de leraren voor een **veilige leeromgeving**. De klas is een kwartier voor schooltijd open zodat ouders de kans krijgen om de kleuter zelf in de klas te brengen. Zo is de klassenleraar ter beschikking voor een kort gesprekje over de gevoelens van de kleuter thuis of op school.
- In de lagere afdeling is aandacht voor de **klassfeer**. De leraren hanteren onder meer kringgesprekken om conflicten tussen leerlingen of tussen leraar en leerlingen uit te praten. Ze doen hiervoor ook regelmatig beroep op de zorgcoördinator.
- Sommige leerlingen krijgen visuele tips op hun werktafel om hun onzekerheid of **faalangst** de baas te kunnen.
- De school werkt preventief om **pesten** te voorkomen. Als het toch voorkomt speelt zij daar onmiddellijk op in, soms ook aan de hand van een vaste methodiek. De speelplaats is eerder beperkt in ruimte en is daarom ingedeeld in verschillende zones. Er is een aanbod aan spelmateriaal waarmee de leerlingen samen kunnen spelen. Het aantal speeltijden vergroten zodat een kleinere groep kan spelen, is momenteel niet aan de orde.
- De manier waarop de school is omgegaan met de **begeleiding tijdens de ziekte** en het overlijden van een van de leerlingen is een voorbeeld van goede praktijk. De school werkte hiervoor samen met Bednet. Via de webcam bleef de afwezige leerling bij het klasgebeuren betrokken. Bij het overlijden werden de leerlingen en het lerarenteam deskundig en menselijk opgevangen. Naar aanleiding van dit gebeuren heeft de school ook een degelijke rouwkoffer samengesteld.
- Kinderen die nood hebben aan een vertrouwelijk gesprek kunnen steeds terecht bij hun klassenleraar of bij de zorgcoördinator die als **vertrouwenspersoon** fungeert.
- Bij de begeleiding van leerlingen met sociale, emotionele of psychologische problemen werkt de school nauw samen met het **CLB** en andere externe organisaties.
- De oudste **leerlingen zijn recent bevraagd** over hun welbevinden op school. De school heeft deze bevraging aangegrepen om het beleid bij te sturen. Ze neemt ook regelmatig in sommige klassen een sociogram af om gedane acties te evalueren.
- De leraren krijgen voldoende kansen om zich te **professionaliseren** in functie van de aanpak van leerlingen met socio-emotionele problemen.

5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

- De directeur is recent op de school aangesteld en het lerarenteam is sterkt verjongd. Het hele schoolteam wil nu de schooleigen **visie** gesteund op kleinschaligheid, ervaringsgerichte aanpak, samen werken en projectwerking samen verder bijsturen.
- De directeur hanteert een **participatieve leiderschapsstijl**. De leraren krijgen voldoende inspraak in het beleid maar indien nodig hakt de directeur de knopen door.
- De **personeelsvergaderingen** zijn leer- en werkmomenten voor het lerarenteam waarbij vooral pedagogisch-didactische thema's aan bod komen. Indien nodig wordt er niveauspecifiek gewerkt. De verslaglegging gebeurt beurtelings in een efficiënt verslagsjabloon.
- De **vernieuwingsprocessen** gebeuren in mindere mate planmatig. De strategische doelstellingen zijn onvoldoende duidelijk en meetbaar zodat ook de effecten weinig in kaart kunnen worden gebracht.
- Er is een goede aanzet om **output** bij te houden. De analyses zijn echter ontoereikend om de kwaliteit degelijk te bewaken.
- Het **talenbeleid** is momenteel niet grondig uitgewerkt.
- De doelen van het **GOK-plan** sluiten aan bij de noden van de kinderen. Het GOK-plan wordt ook bijgestuurd na zelfevaluatie. De invulling van de GOK-lestijden in de kleuterafdeling is weinig transparant.

6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- In de kleuterafdeling worden de ontwikkelingsdoelen voor wiskundige initiatie geïntegreerd en doelgericht nagestreefd via het leerplan.
- In de kleuterafdeling biedt het aanbod aan activiteiten en materialen in de klassen voldoende kansen tot beweging.
- De lagere afdeling bereikt voor de meeste van haar leerlingen de eindtermen voor het leergebied wiskunde.
- Een sterke differentiatie biedt alle kleuters en leerlingen voldoende kansen om de ontwikkelingsdoelen na te streven of de eindtermen te bereiken voor het leergebied wiskunde.
- In de lagere afdeling krijgen leerlingen kansen tot actief leren.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De school is een lerende organisatie waarbij het leren van elkaar sterk geïntegreerd wordt in de schoolwerking.
- De school geeft ruim aandacht voor het welbevinden van de kleuters en leerlingen.
- De school reageert adequaat op socio-emotionele crisissituaties.

Wat betreft het algemeen beleid:

- De school werkt als team aan een sterke visie.
- De leraren tonen een sterke betrokkenheid bij de school.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- In de kleuterafdeling de evaluatie en de observaties koppelen aan de vooropgestelde doelen.
- In de kleuterafdeling de lestijden lichamelijke opvoeding efficiënt en effectief organiseren.
- In de lagere afdeling aandacht hebben voor de nauwkeurigheid bij het oplossen van wiskundige problemen.
- In de lagere afdeling het aanbod voor wereldoriëntatie verder afstemmen op het leerplan.
- In de lagere afdeling aandacht hebben voor de verticale samenhang voor het leergebied wereldoriëntatie.
- De evaluatiepraktijk voor het leergebied wereldoriëntatie doelgericht aanpakken met aandacht voor kennis en vaardigheden.
- In de lagere afdeling de tijd- en ruimtecadavers functioneel aanwenden.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De doelen van het nascholingsplan verder verfijnen vanuit de schoolprioriteiten en de individuele noden van de leraren om professionalisering te stimuleren.

Wat betreft het algemeen beleid:

- Implementatieprocessen doel- en planmatiger aanpakken.
- Outputgegevens verfijnder analyseren om de kwaliteit van het onderwijs te borgen en/of bij te sturen.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- nihil

7. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

GUNSTIG

voor kleuteronderwijs en lager onderwijs.

8. REGELING VOOR HET VERVOLG

Nihil

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Yves Van Moorleghe

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname

Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam: